

Sprawa C-37/24

Streszczenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym zgodnie z art. 98 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości

Data wpływu:

19 stycznia 2024 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Curtea de Apel București (Rumunia)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

23 maja 2023 r.

Strona powodowa w pierwszej instancji i strona wnosząca apelację:

Uniunea Producătorilor de Fonograme din România (UPFR)

Strona pozwana w pierwszej instancji i strona wnosząca apelację:

DADA Music SRL

Interwenient w pierwszej instancji i strona przeciwna w postępowaniu apelacyjnym:

Asociația Radiourilor Locale și Regionale (ARLR)

Przedmiot postępowania głównego

Apelacje wniesione do sądu odsyłającego, Curtea de Apel București (sądu apelacyjnego w Bukareszcie, Rumunia), od wyroku, w którym Tribunalul București (sąd okręgowy w Bukareszcie, Rumunia) oddalił w części powództwo mające na celu zasądzenie zapłaty określonych zaległych wynagrodzeń w ramach sporu między Uniunea Producătorilor de Fonograme din România (związkiem producentów fonogramów w Rumunii, zwanym dalej „UPFR”) a spółką SC DADA Music SRL (zwaną dalej „DADA Music SRL”).

Przedmiot i podstawa prawna odesłania prejudycjalnego

Na podstawie art. 267 TFUE sąd odsyłający wnosi o dokonanie wykładni art. 8 ust. 2 dyrektywy 2006/115/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie prawa najmu i użyczenia oraz niektórych praw pokrewnych prawu autorskiemu w zakresie własności intelektualnej (zwanej dalej „dyrektywą 2006/112”) oraz art. 16 ust. 2 akapit drugi dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/26/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz udzielania licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych do korzystania online na rynku wewnętrznym (zwanej dalej „dyrektywą 2014/26”) w związku z art. 17 i 52 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

Pytania prejudycjalne

Czy art. 8 ust. 2 dyrektywy 2006/115/WE i art. 16 ust. 2 akapit drugi dyrektywy 2014/26/UE w związku z art. 17 i 52 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej należy interpretować w ten sposób, że:

- 1) stoją one na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, które nie gwarantuje godziwego (ryczałtowego) wynagrodzenia minimalnego podmiotom uprawnionym (producentom fonogramów) reprezentowanym przez organizacje zbiorowego zarządzania, niezależnie od uzyskiwanych przychodów lub kosztów ponoszonych przez organizacje nadawcze?
- 2) W przypadku udzielenia odpowiedzi przeczącej na pytanie pierwsze – czy [wspomniane przepisy i postanowienia] stoją na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, które znosi ze skutkiem natychmiastowym (ryczałtowe) wynagrodzenia minimalne ustalone w oparciu o metodę wynegocjowaną wcześniej między organizacją zbiorowego zarządzania a użytkownikami, nie zmieniając kryteriów obliczania wynagrodzenia i nie przewidując maksymalnego terminu na wynegocjowanie nowych porozumień (metod) w celu ustalenia wysokości godziwych wynagrodzeń?
- 3) W przypadku udzielenia odpowiedzi przeczącej na dwa pierwsze pytania – czy sąd krajowy jest uprawniony i ewentualnie zobowiązany do zweryfikowania, czy wynagrodzenia wyrażone procentowo, obliczone w stosunku do rzeczywistych przychodów zadeklarowanych przez organizacje nadawcze, są godziwe i rozsądne w odniesieniu do podmiotów uprawnionych, z jednej strony, i użytkowników, z drugiej strony, czy też przeciwnie, są one w sposób oczywisty zaniżone lub, w zależności od przypadku, w sposób oczywisty wygórowane i jakie kryteria mogą być stosowane w celu dokonania takiej oceny?
- 4) W przypadku udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytanie trzecie, jeżeli sąd krajowy stwierdzi, że wynagrodzenie należne na podstawie metody zmienionej nowymi przepisami krajowymi jest zaniżone, czy sąd ten jest uprawniony lub zobowiązany do zastosowania kryteriów alternatywnych

w stosunku do kryterium zadeklarowanych przychodów – takich jak na przykład ustalenie wynagrodzenia na podstawie kosztów ponoszonych przez nadawców radiowych i telewizyjnych w związku z działalnością nadawczą, wynagrodzenia wypłacanego przez podobnych nadawców radiowych i telewizyjnych lub innych podobnych kryteriów – w celu zapewnienia, że podmioty uprawnione otrzymają odpowiednie wynagrodzenie, nie naruszając przy tym uzasadnionych interesów użytkowników, to znaczy, że wynagrodzenie to nie będzie zaniżone ani też zbyt uciążliwe dla organizacji nadawczych?

Powołane przepisy prawa Unii i orzecznictwo Unii

Artykuł 8 ust. 2 dyrektywy 2006/115/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie prawa najmu i użyczenia oraz niektórych praw pokrewnych prawu autorskiemu w zakresie własności intelektualnej.

Artykuł 16 ust. 1 akapit drugi dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/26/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz udzielania licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych do korzystania online na rynku wewnętrznym.

Artykuły 17 i 52 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

Wyroki: z dnia 19 listopada 1991 r., Francovich i Bonifaci/Włochy, sprawy połączone C-6/90 i C-9/90, EU:C:1991:428; z dnia 5 października 2004 r., Pfeiffer i in., sprawy połączone od C-397/01 do C-403/01, EU:C:2004:584; z dnia 18 stycznia 2022 r., Thelen Technopark Berlin, C-261/20, EU:C:2022:33.

Powołane przepisy prawa krajowego

Artykuły 112, 145, 164 i 166 *Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 489 din 14 iunie 2018* (ustawy nr 8/1996 o prawie autorskim i prawach pokrewnych, ponownie opublikowanej w Monitorul Oficial al României, część I, nr 489 z dnia 14 czerwca 2018 r.; zwanej dalej „ustawą nr 8/1996”).

Artykuł 112 stanowi w ust. 1, że wykonawcy i producenci fonogramów mają prawo do godziwego wynagrodzenia za bezpośrednie lub pośrednie korzystanie z fonogramów opublikowanych w celach handlowych lub z powielonych egzemplarzy takich fonogramów poprzez nadawanie lub jakiegokolwiek publiczne udostępnianie, a w ust. 2, że kwotę tego wynagrodzenia ustala się według metod zgodnych z procedurami przewidzianymi w art. 163–165.

Artykuł 145 ust. 1 lit. c) i d) ustanawia obowiązkowy charakter zbiorowego zarządzania przy wykonywaniu prawa do nadawania utworów muzycznych oraz prawo do jednorazowego godziwego wynagrodzenia.

Artykuł 164 ustawy nr 8/1996 ustanawia w ust. 1 główne kryteria, które należy wziąć pod uwagę przy negocjowaniu metody, a w ust. 2 i 3 stanowi, co następuje:

„2. W ramach negocjacji organizacje zbiorowego zarządzania mogą żądać od tej samej kategorii użytkowników albo wynagrodzenia ryczałtowego, albo wynagrodzenia wyrażonego procentowo ustalonego jako odsetek przychodów uzyskanych przez każdego użytkownika z działalności, w ramach której wykorzystuje się repertuar, lub – w przypadku braku przychodów – kosztów wynikających z korzystania. W przypadku działalności nadawczej organizacje zbiorowego zarządzania mogą żądać jedynie wynagrodzenia wyrażonego procentowo, zróżnicowanego wprost proporcjonalnie do zakresu, w jakim każdy użytkownik – organizacja nadawcza – korzysta ze wspólnie zarządzanego repertuaru w ramach tej działalności.

3. Wynagrodzenia, o których mowa w ust. 2, pozostają w rozsądnym stosunku do wartości ekonomicznej i zakresu korzystania ze spornych praw, z uwzględnieniem rodzaju i zakresu wykorzystania utworów i innych przedmiotów objętych ochroną, a także wartości ekonomicznej usług świadczonych przez organizację zbiorowego zarządzania. Organizacje zbiorowego zarządzania i użytkownicy muszą uzasadnić metodę obliczania tych wynagrodzeń”.

Artykuł 166 ustawy nr 8/1996 stanowi, co następuje:

„1. Organizacje zbiorowego zarządzania, użytkownicy lub stowarzyszenia użytkowników, o których mowa w art. 163 ust. 3 lit. b) i c), mogą złożyć nowy wniosek o wszczęcie procedur negocjacji stawek i metod dopiero po upływie trzech lat od dnia ich opublikowania w ostatecznej formie w Monitorul Oficial al României, Partea I.

2. W przypadku negocjacji, o których mowa w art. 114 ust. 4, każda z [zainteresowanych] stron może złożyć nowy wniosek o wszczęcie procedur negocjacji metod dopiero po upływie trzech lat od dnia ich opublikowania w ostatecznej formie w Monitorul Oficial al României, Partea I.

3. Poprzednio obowiązujące metody pozostają w mocy do czasu opublikowania nowych metod”.

Metodologia privind remunerația datorată artiștilor interpreți sau executanți și producătorilor de fonograme pentru radiodifuzarea fonogramelor publicate în scop comercial ori a reproducerilor acestora de către organismele de radiodifuziune (metoda dotycząca wynagrodzenia należnego wykonawcom i producentom fonogramów z tytułu nadawania fonogramów opublikowanych w celach handlowych lub powielonych egzemplarzy takich fonogramów przez organizacje nadawcze) ustalona w ostatecznej formie w Decizia civilă nr. 153A/12 mai 2011 a Curții de Apel București, Secția a IX-a civilă și pentru cauze de proprietate intelectuală (wyroku nr 153 z dnia 12 maja 2011 r. sądu apelacyjnego w Bukareszcie, IX izba cywilna i właściwa w sprawach własności intelektualnej) na podstawie decyzji 216/2011 wydanej przez Oficiul Român

pentru Drepturile de Autor (ORDA) (rumuński urząd ds. praw autorskich) (zwana dalej „metodą dotyczącą wynagrodzenia”) stanowi, co następuje:

„4. Organizacje nadawcze, zwane użytkownikami w rozumieniu niniejszej metody, są zobowiązane do uiszczania, co 3 miesiące na rzecz organizacji zbiorowego zarządzania wyznaczonych przez ORDA jako podmioty odpowiedzialne za pobieranie wynagrodzeń na rzecz wykonawców i producentów fonogramów, wynagrodzenia z tytułu praw majątkowych związanych z korzystaniem z komercyjnych fonogramów lub powielonych egzemplarzy takich fonogramów, ustalonego poprzez zastosowanie określonej w poniższej tabeli wartości procentowej do podstawy obliczenia przewidzianej w pkt 5 metody w odniesieniu do każdej posiadanej stacji radiowej.

Zakres korzystania z komercyjnych fonogramów w programach	Wykonawcy i producenci fonogramów
Do 35 % włącznie	1,8%
Ponad 35 % do 65 %	2,4%
Ponad 65%	3%

Organizacje nadawcze są zobowiązane do uiszczania, co 3 miesiące na rzecz organizacji zbiorowego zarządzania wyznaczonych przez ORDA jako podmioty odpowiedzialne za pobieranie wynagrodzeń na rzecz wykonawców i producentów fonogramów, wynagrodzenia z tytułu praw majątkowych związanych z korzystaniem z fonogramów opublikowanych w celach handlowych lub powielonych egzemplarzy takich fonogramów, obliczonego poprzez zastosowanie do całkowitej kwoty miesięcznych przychodów brutto z działalności nadawczej wartości procentowej wynoszącej 3 % w przypadku korzystania z fonogramów w zakresie 100 % całkowitego czasu nadawania programów. W przypadku wykorzystania w mniejszym zakresie wartość procentowa wynosząca 3 % jest obniżana wprost proporcjonalnie do zakresu wykorzystania fonogramu w stosunku do całkowitego czasu nadawania programów. [...]

5. Podstawą obliczenia, do której stosuje się wartości procentowe, o których mowa w ust. 3, jest suma miesięcznych przychodów brutto pomniejszonych o podatek od wartości dodanej, uzyskanych przez użytkowników z tytułu działalności nadawczej, w tym między innymi przychodów z reklam, zamiany, abonamentów, ogłoszeń i informacji, połączeń telefonicznych i wiadomości SMS o podwyższonej opłacie, sponsoringu, konkursów i gier radiowych i telewizyjnych, wynajmu pomieszczeń nadawczych, innych wkładów finansowych, zezwoleń na odbiór, przychodów z nadawania na zlecenie, przychodów ze stowarzyszeń lub innych rodzajów działalności związanej z nadawaniem. Podstawa obliczenia obejmuje również przychody spółek trzecich, w szczególności przychody spółek prowadzących działalność w zakresie produkcji i reklamy, w zakresie, w jakim są one uzyskiwane w związku z działalnością nadawczą użytkownika odpowiadającą fonogramowi lub fonogramom opublikowanym w celach handlowych i nadawanym, oraz w zakresie, w jakim dochodzi do niesprawiedliwego przeniesienia, sprzecznego z praktykami handlowymi stosowanymi w dobrej wierze, właściwymi dla danego sektora. W przypadku braku przychodów podstawę obliczenia stanowią całkowite koszty poniesione przez użytkownika w związku z działalnością nadawczą (np. koszty personelu, koszty usług świadczonych przez osoby trzecie, wszelkiego rodzaju nabycia itp.) w okresie 3 miesięcy, za który należne jest wynagrodzenie.

6. Kwoty wynikające z zastosowania wartości procentowych do podstawy obliczenia nie mogą być niższe niż równowartość w lejach rumuńskich (RON) – obliczona według kursu BNR [Narodowego Banku Rumunii] w dniu wymagalności – 500 EUR w okresie 3 miesięcy tytułem minimalnego wynagrodzenia należnego od użytkowników za każdą posiadaną lokalną stację radiową oraz 1000 EUR w okresie 3 miesięcy tytułem minimalnego wynagrodzenia należnego od użytkowników za każdą posiadaną krajową stację radiową”.

Artykuł II *Legea nr. 74/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 268 din 27 martie 2018* (ustawy nr 74/2018 zmieniającej i uzupełniającej ustawę nr 8/1996 o prawie autorskim i prawach pokrewnych, opublikowanej w Monitorul Oficial al României, część I, nr 268 z dnia 27 marca 2018 r.; zwanej dalej „ustawą nr 74/2018”).

„Artykuł II

2. Metody przewidziane w art. 131 ustawy nr 8/1996 o prawie autorskim i prawach pokrewnych, wraz z późniejszymi zmianami, pozostają w mocy do upływu okresu, na jaki zostały przyjęte.

3. Przepisy metod opracowanych zgodnie z art. 131 i 131¹ [ustawy nr 8/1996], które zawierają przepisy dotyczące stałych lub minimalnych kwot/wynagrodzeń mających zastosowanie w przypadku nadawania, sprzeczne z przepisami art. 131¹ ust. 2, w brzmieniu zmienionym niniejszą ustawą, przestają obowiązywać z dniem

upływu 90-dniowego okresu od dnia opublikowania niniejszej ustawy w Monitorul Oficial al României, część I”.

Zwięzłe przedstawienie okoliczności faktycznych i postępowania głównego

- 1 W dniu 20 października 2011 r. UPFR jako organizacja zbiorowego zarządzania prawami pokrewnymi przysługującymi producentom fonogramów, z jednej strony, i spółka DADA Music SRL, operator lokalnej stacji radiowej, z drugiej strony, zawarły umowę dotyczącą niewyłącznej licencji na nadawanie komercyjnych fonogramów. Na podstawie tej licencji spółka DADA Music SRL uzyskała prawo do nadawania (publicznego udostępniania) fonogramów za pośrednictwem swojej stacji radiowej i przyjęła związane z tym zobowiązanie do zapłaty godziwego wynagrodzenia. [W licencji] ustalono, że w zależności od zakresu wykorzystania fonogramów w programach radiowych spółka DADA Music SRL jest zobowiązana do zapłaty wynagrodzenia określonego procentowo, obliczonego w stosunku do całości uzyskanych przez nią przychodów, a w przypadku braku przychodów – w stosunku do całości kosztów poniesionych w związku z działalnością nadawczą. Przewidziano również, że obliczone w ten sposób kwoty wyrażone procentowo nie mogą być niższe niż równowartość w RON kwoty 250 EUR w okresie 3 miesięcy, obliczona według kursu BNR w dniu wymagalności tytułem minimalnego wynagrodzenia należnego od użytkowników za każdą posiadaną lokalną stację radiową, oraz kwoty 500 EUR w okresie 3 miesięcy za każdą posiadaną krajową stację radiową.
- 2 Po wejściu w życie ustawy nr 74/2018 spółka DADA Music SRL odmówiła dalszego wypłacania ryczałtowego wynagrodzenia minimalnego, ponieważ uznała, że ustawa ta ma natychmiastowe zastosowanie i że w związku z tym jest zobowiązana do zapłaty wynagrodzenia jedynie w odniesieniu do rzeczywiście uzyskanych przychodów. Spółka DADA Music SRL wypłaciła za okres od dnia 1 lipca 2018 r. do dnia 30 czerwca 2019 r. wynagrodzenie w wysokości około 1000 RON, obliczone jako odsetek. Z kolei UPFR wystawił fakturę, a następnie dochodził przed sądem minimalnego wynagrodzenia należnego zgodnie z metodą dotyczącą wynagrodzenia.
- 3 W dniu 24 czerwca 2019 r. UPFR wniósł do Tribunalul București (sądu okręgowego w Bukareszcie) pozew o zasądzenie od spółki DADA Music SRL zapłaty minimalnego wynagrodzenia należnego zgodnie z metodą dotyczącą wynagrodzenia. Zasadniczo UPFR uznał, że to minimalne wynagrodzenie ma zastosowanie do dnia przyjęcia nowej metody. Spółka DADA Music SRL wniosła o oddalenie powództwa jako bezzasadnego.
- 4 Tribunalul București (sąd okręgowy w Bukareszcie) uwzględnił wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta złożony przez Asociația Radiourilor Locale și Regionale (ARLR) [stowarzyszenie lokalnych i krajowych stacji radiowych], które zauważyło, że minimalne wynagrodzenia ustanowione przez poprzednią ustawę w stosunku do nadawców radiowych i telewizyjnych są

uciążliwe, w szczególności w przypadku małych stacji radiowych o charakterze lokalnym. ARLR od samego początku opowiadało się za zniesieniem ryczałtowych wynagrodzeń minimalnych, utrzymując, że ich ustanowienie jest sprzeczne z art. 16 ust. 2 dyrektywy 2014/26, zgodnie z którym prawa do wynagrodzenia muszą pozostawać w rozsądnym stosunku do wartości ekonomicznej użytkowania tych praw.

- 5 W opinii biegłego sądowego z zakresu księgowości sporządzonej w ramach postępowania toczącego się przed Tribunalul București (sądem okręgowym w Bukareszcie) stwierdzono różnice w wynagrodzeniu w wysokości 16,13 RON (w tym VAT) i 70,68 RON tytułem odsetek za zwłokę w przypadku niezastosowania wynagrodzenia minimalnego oraz w wysokości 14 707,51 RON (w tym VAT) i 8019,56 RON tytułem odsetek za zwłokę dla alternatywnego przypadku zastosowania przepisów dotyczących ryczałtowego wynagrodzenia minimalnego.
- 6 W wyroku z dnia 28 stycznia 2022 r. Tribunalul București (sąd okręgowy w Bukareszcie) orzekł, że zastosowanie mają wynagrodzenia wyrażone procentowo, a ryczałtowe wynagrodzenie minimalne przestało obowiązywać w okresie, którego dotyczyło postępowanie. W konsekwencji sąd ten częściowo uwzględnił powództwo i zasądził od spółki DADA Music SRL na rzecz UPFR kwoty 16,13 RON (w tym VAT) oraz 70,68 RON tytułem odsetek za zwłokę. Zasadniczo Tribunalul București (sąd okręgowy w Bukareszcie) stwierdził, że zastosowanie mają art. 164 ust. 2 ustawy nr 8/1996 o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz art. II ustawy nr 74/2018.
- 7 UPFR wniósł apelację od tego wyroku do sądu odsyłającego i podniósł, że przepisy art. II ustawy nr 74/2018 mają zastosowanie jedynie w ramach negocjacji dotyczących nowej metody, natomiast w międzyczasie pozostają w mocy przepisy odnoszące się do metody dotyczącej wynagrodzenia.
- 8 Należy zauważyć, że w dniu 7 stycznia 2020 r., w następstwie środków administracyjnych przyjętych przez Oficiul Român pentru Drepturile de Autor (ORDA) (rumuński urząd ds. praw autorskich) wobec UPFR spółka DADA Music SRL zawarła nową umowę licencyjną z UPFR (która jednak nie dotyczy okresu rozpatrywanego w niniejszej sprawie), w której nie wspomina się już o ryczałtowych wynagrodzeniach minimalnych, lecz jedynie o wynagrodzeniach wyrażonych procentowo.
- 9 Zasadniczo, w wyniku niewystarczających przychodów uzyskanych (odpowiednio zadeklarowanych) przez nadawców radiowych, UPFR często żądał i wymagał od nadawców radiowych zapłaty minimalnego wynagrodzenia zgodnie z metodą dotyczącą wynagrodzenia. ORDA wydał decyzję, w której zobowiązał UPFR do zaprzestania pobierania ryczałtowych wynagrodzeń minimalnych. UPFR zaskarżył tę decyzję do sądu administracyjnego. W dniu 6 maja 2022 r. Înalta Curte de Casație și Justiție (najwyższy sąd kasacyjny, Rumunia) oddalił tę skargę administracyjną i podtrzymał taką samą wykładnię przepisów art. II ustawy

nr 74/2018 jak wykładnia, za którą opowiedziała się spółka DADA Music SRL i która została przyjęta przez Tribunalul București (sąd okręgowy w Bukareszcie) w wyroku, od którego wniesiono apelację. Sąd odsyłający twierdzi, że orzeczenie to może mieć znaczenie w ramach postępowania głównego, ponieważ ma ono powagę rzeczy osądzonej w stosunku do UPFR, a zatem UPFR jest zobowiązany w ramach stosunku administracyjnoprawnego z ORDA do zaprzestania pobierania ryczałtowych wynagrodzeń minimalnych.

Główne argumenty stron w postępowaniu głównym

- 10 Zasadniczo UPFR utrzymywał, że wykładnia art. II ustawy nr 74/2018, zgodnie z którą przepis ten ma natychmiastowe zastosowanie do postępowania głównego, jest sprzeczna z art. 8 ust. 2 dyrektywy 2006/115 i art. 16 ust. 2 dyrektywy 2014/26. UPFR uważa, że dyrektywy 2006/116/WE i 2014/26/UE, a także art. 15 Traktatu Światowej Organizacji Własności Intelektualnej o wykonaniach artystycznych i fonogramach nie wykluczają możliwości ustalania ryczałtowych wynagrodzeń minimalnych i stoją na przeszkodzie ingerencji ustawodawcy krajowego we wdrażanie obowiązującej metody, która przewiduje takie minimalne wynagrodzenie.
- 11 Spółka DADA Music SRL uważa, że w wyniku art. II ustawy nr 74/2018 minimalne wynagrodzenie należne organizacjom zbiorowego zarządzania nie ma już zastosowania oraz że artykuł ten ma natychmiastowe zastosowanie, w związku z czym musi ona płacić jedynie wynagrodzenia obliczone jako wartość procentowa.

Zwięzłe przedstawienie uzasadnienia odesłania prejudycjalnego

- 12 W ramach niektórych wcześniejszych sporów w krajowej praktyce sądowej pojawiły się różnice interpretacyjne w odniesieniu do znaczenia pojęcia lokalnego nadawcy radiowego (post radio local). W sporach tych UPFR twierdził, że każda lokalna stacja radiowa (emițător local) jest równoważna odrębnemu lokalnemu nadawcy radiowemu, argumentując, że takie lokalne stacje radiowe udostępniają audycje nadawcy radiowego nowej publiczności. Inny argument opierał się na okoliczności, że czasem reklamy nadawane lokalnie były odmienne. W praktyce takie twierdzenia – niekiedy uwzględniane przez sądy krajowe – prowadziły do obliczenia niektórych minimalnych wynagrodzeń na wysokim poziomie, które to wynagrodzenia było uznawane za uciążliwe przez nadawców radiowych i telewizyjnych prowadzących działalność lokalną i często osiągających niewielkie wyniki gospodarcze. Opisane okoliczności doprowadziły do zmiany ustawy nr 8/1996 o prawie autorskim i prawach pokrewnych poprzez art. II ustawy nr 74/2018.
- 13 Sąd odsyłający uważa na wstępie, że należy dokonać wykładni art. II ustawy nr 74/2018 w ten sposób, że przepisy pkt 6 metody dotyczącej wynagrodzenia przestały obowiązywać z upływem terminu przewidzianego w tym artykule,

w związku z czym za okres rozpatrywany w postępowaniu spółka DADA Music SRL nie była zobowiązana do zapłaty minimalnych wynagrodzeń, lecz jedynie wynagrodzeń w zależności od rzeczywiście uzyskanych przychodów.

- 14 Zdaniem Curtea de Apel (sądu apelacyjnego) jest jasne i bezsporne, że art. 8 ust. 2 dyrektywy 2006/115 i art. 16 ust. 2 akapit drugi dyrektywy 2014/26 nie wykluczają ustalenia ryczałtowego wynagrodzenia minimalnego, pod warunkiem że wysokość tego wynagrodzenia nie będzie nadmierna i uciążliwa dla użytkowników (nadawców radiowych i telewizyjnych). Co do zasady minimalne wynagrodzenie ustalone w metodzie dotyczącej wynagrodzenia było zgodne z wymogami ustanowionymi w prawie Unii.
- 15 W odniesieniu do pierwszego pytania prejudycjalnego przedłożonego Trybunałowi sąd odsyłający zauważa, że przepisy prawa Unii, o których wykładnię wnosi, stanowią, iż wynagrodzenie należne producentom fonogramów musi być odpowiednie i rozsądne. Dyrektywy te pozostawiają jednak ustawodawcy krajowemu zadanie ustanowienia mechanizmów, za pomocą których urzeczywistnia się odpowiednie wynagrodzenie w przewidzianym znaczeniu. Z tego punktu widzenia nic w odpowiednich przepisach i motywach wyjaśniających w preambule nie uzasadnia wykładni, zgodnie z którą zapewnienie ryczałtowych wynagrodzeń (minimalnych) jest obowiązkowe. W związku z tym odpowiedź na to pytanie powinna być przecząca.
- 16 Jeśli chodzi o drugie pytanie prejudycjalne, punkt widzenia Curtea de Apel (sądu apelacyjnego) jest bardziej zniuansowany. Sąd ten przypomina, że metoda dotycząca wynagrodzenia przewiduje wynagrodzenia wyrażone procentowo, lecz także ryczałtowe kwoty minimalne w przypadkach, w których użytkownik nie osiąga wyników gospodarczych lub ze względu na inne okoliczności prowadzi działalność nadawczą, nie osiągając również korzyści gospodarczych. Uważa on, że ustanowiony we wspomnianej metodzie system należy traktować jako całość oraz że w zakresie, w jakim przewidywano, że ustawodawca krajowy nie będzie już zezwalał na uzgadnianie minimalnych wynagrodzeń, możliwe jest, że przepisy dotyczące procentowych wartości wynagrodzenia lub podstawy obliczenia były odmienne właśnie w celu zapewnienia odpowiedniego wynagrodzenia podmiotom praw pokrewnych.
- 17 Natomiast w art. II ustawy nr 74/2018 ustawodawca krajowy pozbawił skuteczności ze skutkiem natychmiastowym element systemu wynagrodzeń, nie zmieniając kryteriów obliczania wynagrodzenia i nie przewidując maksymalnego terminu na wynegocjowanie nowych porozumień (metod) w celu określenia wysokości godziwego wynagrodzenia, zmieniając na korzyść nadawców radiowych system obowiązujący przed przyjęciem ustawy nr 74/2018, przy czym nie istniał żaden spójny system gwarantujący, że wynagrodzenia należne producentom fonogramów będą rozsądne również dla nich, lecz nie [będą wynagrodzeniami] zaniżonymi, niższymi. Ponadto w obecnej sytuacji można przewidywać, że użytkownicy nie będą zbyt entuzjastycznie nastawieni do negocjowania nowej metody, ponieważ ta obecnie obowiązująca jest korzystna.

- 18 W odniesieniu do przypadków przedstawionych przez UPFR i wskazujących na znaczne różnice między wynagrodzeniami wypłaconymi w 2022 r. przez nadawców radiowych i telewizyjnych (niektórzy wypłacali co 3 miesiące wynagrodzenia w wysokości 500 RON lub nawet niższej, podczas gdy inni wypłacali znaczne wynagrodzenia, rzędu dziesiątek lub setek tysięcy RON), Curtea de Apel (sąd apelacyjny) zauważa, że w obecnym systemie możliwe jest, że niektórzy nadawcy płacą zaniżone wynagrodzenia, co prawdopodobnie odpowiada wartości ekonomicznej użytkownika (które może mieć miejsce w celach niezarobkowych lub przy bardzo niskich zyskach), ale wątpliwe jest, czy odpowiada ono również wartości ekonomicznej zarządzanych praw.
- 19 Co więcej, zdaniem sądu odsyłającego metody wywołują skutki podobne do aktu prawnego, [na który] można się powołać erga omnes wobec wszystkich podmiotów uprawnionych i użytkowników w danym sektorze, a ustawodawcy należy przyznać prawo do interwencji, ze względów związanych z polityką ogólną, za pomocą przepisów mających natychmiastowe zastosowanie również w odniesieniu do obowiązujących metod. Nie można zatem uznać, że przepisy prawa Unii stoją co do zasady na przeszkodzie przepisowi ustawowemu takiemu jak ten zawarty w art. II ustawy nr 74/2018, który stanowi, że (ryczałtowe) wynagrodzenia minimalne nie mają zastosowania ze skutkiem natychmiastowym.
- 20 W odniesieniu do pytań prejudycjalnych trzeciego i czwartego Curtea de Apel (sąd apelacyjny) podkreśla znaczenie ustanowienia wynagrodzenia dla podmiotów uprawnionych, które nie będzie zaniżone, ponieważ taka sytuacja byłaby w praktyce równoznaczna z wyłączeniem w sferze interesu prywatnego, co stanowiłoby naruszenie art. 17 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. Curtea de Apel (sąd apelacyjny) uważa, że ponieważ sądy krajowe są zobowiązane do dokonywania wykładni przepisów krajowych przyjętych w celu transpozycji dyrektyw Unii w sposób zapewniający ich skuteczność (effet utile), sądom tym należy przyznać uprawnienie w do zweryfikowania, czy wynagrodzenia wyrażone procentowo są godziwe i rozsądne w odniesieniu do podmiotów uprawnionych, z jednej strony, i użytkowników, z drugiej strony, czy też przeciwnie, są one w sposób oczywisty zaniżone lub, w zależności od przypadku, w sposób oczywisty wygórowane.
- 21 Z tego punktu widzenia sąd odsyłający zmierza do ustalenia, jakie kryteria mogą być stosowane w celu dokonania takiej oceny, uznając, że kryteria te nie stanowią kwestii prawa krajowego, lecz przede wszystkim kwestię prawa Unii, ponieważ dyrektywy muszą być interpretowane i stosowane w sposób jednolity. Podobnie, gdyby stwierdzono, że wynagrodzenie należne na mocy przepisów krajowych jest zaniżone, należałoby zadać pytanie, czy sąd krajowy jest uprawniony lub nawet zobowiązany do stosowania kryteriów alternatywnych w stosunku do kryterium zadeklarowanych przychodów.
- 22 Wreszcie, Curtea de Apel (sąd apelacyjny) zauważa, że zgodnie z wyrokiem Trybunału [Sprawiedliwości] w sprawie Francovich i Bonifaci/Włochy nieprawidłowo transponowana dyrektywa nie może być stosowana contra legem

w stosunkach między jednostkami, lecz nie powoduje to niedopuszczalności apelacji (jak utrzymuje ARLR) z co najmniej dwóch powodów. Po pierwsze, na sądzie krajowym spoczywa obowiązek dokonania wykładni wszystkich przepisów krajowych, ale nie wyłącznie przepisów krajowych transponujących dyrektywę, w taki sposób, aby zapewnić pełną zgodność z wymogami prawa Unii również w stosunkach między jednostkami (effet utile) (zob. podobnie wyrok Trybunału w sprawie Pfeiffer i in.). Tymczasem, jak wynika również z pytań prejudycjalnych trzeciego i czwartego, sąd krajowy dysponuje szczególnymi środkami, aby zapewnić wynik zgodny z wiążącymi przepisami prawa Unii. Po drugie, gdyby nie było możliwe dokonanie wykładni prawa krajowego w taki sposób, aby osiągnąć zastosowanie, ale nie naruszenie, wiążących przepisów prawa Unii, poszkodowana jednostka mogłaby dysponować powództwem o odszkodowanie przeciwko państwu (zob. podobnie wyrok Francovich i Bonifaci/Włochy). Zasady te zostały stosunkowo niedawno potwierdzone w wyroku Thelen Technopark Berlin.